

Eerste hoofdstuk (1)

Ik ben makelaar in koffi, en woon op de Lauriergracht n° 37. Het is myn gewoonte niet, romans te schryven, of zulke dingen, en het heeft dan ook lang geduurd, voor ik er toe overging een paar riem papier extra te bestellen, en het werk aan te vangen, dat gy, lieve lezer, zo-even in de hand hebt genomen, en dat ge lezen moet als ge makelaar in koffi zyt, of als ge wat anders zyt. Niet alleen dat ik nooit iets schreef wat naar een roman geleek, maar ik houd er zelfs niet van, iets dergelyks te lezen, omdat ik een man van zaken ben. Sedert jaren vraag ik my af, waartoe zulke dingen dienen, en ik sta verbaasd over de onbeschaamdheid waarmede een dichter of romanverteller u iets op de mouw durft spelden, dat nooit gebeurd is, en meestal niet gebeuren kan. Als ik in myn vak — ik ben makelaar in koffi, en woon op de Lauriergracht n° 37 — aan een principaal — een principaal is iemand die koffi verkoopt — een opgave deed, waarin maar een klein gedeelte der onwaarheden voorkwam, die in gedichten en romans de hoofdzaak uitmaken, zou hy terstond Busselinck & Waterman nemen. Dat zyn ook makelaars in koffi, doch hun adres behoeft ge niet te weten. Ik pas er dus wel op, dat ik geen romans schryf, of andere valsche opgaven doe. Ik heb dan ook altyd opgemerkt dat menschen die zich met zo-iets inlaten, gewoonlyk slecht wegekomen. Ik ben drie en veertig jaren oud, bezoek sedert twintig jaren de beurs, en kan dus voor den dag treden, als men iemand roept die ondervinding heeft. Ik heb al wat huizen zien vallen! En gewoonlyk, wanneer ik de oorzaken naging, kwam het me voor, dat die moesten gezocht worden in de verkeerde richting die aan de meesten gegeven was in hun jeugd.

Ik zeg: waarheid en gezond verstand, en hier blyf ik by. Voor de Schrift maak ik natuurlyk een uitzondering. De fout begint al van Van Alphen af, en wel terstond by den eersten regel over die 'lieve wichtjes'. Wat drommel kon die ouden heer bewegen, zich uit te geven voor een aanbidders van myn zusje Truitje die zeere oogen had, of van myn broër Gerrit die altyd met zyn neus speelde? En toch, hy zegt: 'dat hy die versjes zong, door liefde gedrongen'. Ik dacht dikwyls als kind: 'man, ik wilde u graag eens ontmoeten, en als ge de marmerknikers weigerde, die ik vragen zou, of myn naam voluit in banket — ik heet Batavus — dan houd ik u voor een leugenaar.' Maar ik heb Van Alphen nooit gezien. Hy was al dood, geloof ik, toen hy ons vertelde dat myn vader myn beste vrind was — ik hield meer van Pauweltje Winser, die naast ons woonde in de Batavierstraat — en dat myn kleine hond zo dankbaar was. We hielden geen honden, omdat ze zo onzindelyk zyn.